

Sedmična kolumna visokog predstavnika za BiH Christiana Schwarzschildinga: “Postići kompromis i provesti reformu ili odbaciti jedinstvenu šansu”

Dva od najutjecajnijih evropskih zvaničnika su danas u posjeti Bosni i Hercegovini: gospodin Olli Rehn, komesar za proširenje Evropske unije, i gospodin Jaap de Hoop Scheffer, generalni sekretar NATO-a. Oni su u posjeti ovoj zemlji jer Bosna i Hercegovina ima istinsku šansu da se uspješno integriše u evroatlanske strukture. Oni su u posjeti ovoj zemlji jer međunarodna zajednica i dalje smatra da je ono što se dešava u Bosni i Hercegovini važno.

Uvjeren sam da su do sada svi u Bosni i Hercegovini shvatili da ova zemlja ne može ostvariti daljnji napredak ka članstvu u Evropskoj uniji i NATO savezu, što su dva cilja koja velika većina građana istinski želi postići i očajnički treba, ukoliko njihovi politički lideri ne prevaziđu politiku nultog zbira i ne vrate se međusobnom konstruktivnom dijalogu koji je tokom proteklih godina donio pozitivne rezultate.

Prošle godine nije bilo previše pomaka. Iako je na Sumitu NATO-a u Rigi Bosna i Hercegovina pozvana da se priključi

programu «Partnerstvo za mir» i iako je tim za pregovore s EU uspješno okončao tehnički dio posla za potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju s Evropskom unijom, proces reformi je zaustavljen prošle godine, tokom predizbornog perioda, kada su se ključni politički lideri ponovo okrenuli agresivnoj no suhoparnoj retorici iz devedesetih.

To je stanje u kojem se danas nalazimo.

Ono se mora promijeniti, i to brzo, ukoliko želimo spasiti čitav proces. To je još uvijek moguće. To je ono što žele građani, svih životnih dobi i bez obzira kojem narodu pripadaju, u cijeloj Bosni i Hercegovini.

Bosna i Hercegovina je osigurala svoje članstvo u «Partnerstvu za mir», nakon uspješnog pokretanja i provođenja značajnog broja zadataka predviđenih ambicioznim programom reforme odbrane.

Ova reforma još uvijek nije okončana. Evo samo jedan primjer: još uvijek nije izvršen prenos imovine na Ministarstvo odbrane, što je potrebno uraditi da bi ovo Ministarstvo moglo obavljati svoju suštinsku obavezu – obezbjeđivati mir i sigurnost zemlje i njenih građana. Jedan od principa definiranih osnovnim dokumentima u okviru «Partnerstva za mir» je obaveza poštivanja međunarodnih sporazuma i njihovih odredbi, što podrazumijeva ostvarivanje potpune saradnje s Međunarodnim krivičnim sudom za bivšu Jugoslaviju (Haški tribunal).

Ukoliko Bosna i Hercegovina želi članstvo u NATO-u morati će ostvariti daleko veći napredak u reformi odbrane i to prvo u okviru «Partnerstva za mir» a, na koncu, i u okviru Akcionog plana za članstvo u NATO-u, što je program prilagođen potrebama svake zemlje koji im omogućava da se pripreme za članstvo.

U slučaju Evropske unije, potpisivanje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju bi, vrlo jednostavno, značilo

pokretanje procesa integracije.

Svima je već poznato da se komesar Rehn nadao da će biti moguće parafirati Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju. Svima je takođe poznato da je potpisivanje Sporazuma uslovljeno restrukturiranjem policije, reformom javnog RTV sistema, reformom javne uprave i saradnjom s Haškim tribunalom.

Svaka od ovih inicijativa ima za cilj da Bosnu i Hercegovinu udalji od prošlosti i uvede je u glavne evropske tokove. Ove reforme će zaista imati pozitivne rezultate. Ukoliko budu izvršene suštinske promjene u okviru policijskih struktura, oružanih snaga, javnog RTV sistema i u drugim oblastima na način da se osigura ispunjavanje standarda EU i NATO-a, onda će građani ove zemlje moći početi da žive na sličan način kao i građani drugih zemalja evropskog kontinenta.

Komesar Rehn je juče parafirao Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju s Crnom Gorom. To pokazuje da Evropska unija ozbiljno namjerava obuhvatiti sve zemlje jugoistočne Evrope. Međutim, to takođe znači da Bosna i Hercegovina rizikuje da postane jedina zemlja u regionu koja nema zvaničan ugovorni odnos s Evropskom unijom.

Zbog toga postoji opasnost da će Bosna i Hercegovina nastaviti zaostajati za svim svojim susjedima, pa čak i za zemaljama s kojima se građani BiH nekad ranije nisu ni željeli porediti.

Izbor s kojim se suočavaju lideri Bosne i Hercegovine je sasvim jasan. Postići kompromis, provesti reformu i integrirati se u glavne evropske tokove ili odbaciti ovu jedinstvenu šansu. Po mom mišljenju, i mišljenju većine građana, nije teško izabrati.

Christian Schwarz-Schilling je visoki predstavnik međunarodne zajednice i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini.